

Scenariusz zajęć z wykorzystaniem międzykulturowego portfolio

Urodziny

Temat zajęć: Wraz z rodziną i znajomymi urodziny Marysi obchodzimy

Zajęcia adresowane są do dzieci i młodzieży z doświadczeniem migracji różnych narodowości, których znajomość języka polskiego sytuuje się na poziomie A1/A2 i które uczą się w klasach 4–8 szkół podstawowych. Zajęcia realizowane na podstawie tego scenariusza skierowane są do uczniów uczestniczących w dodatkowych zajęciach grupowych (zalecana wielkość grupy: do 10 osób) lub zajęciach indywidualnych z języka polskiego odbywających się w szkołach po obligatoryjnych lekcjach. Na realizację zajęć zaplanowano 90 minut. Podczas zajęć założono wykorzystanie indywidualnej, grupowej i zbiorowej formy pracy oraz metodę zajęć praktycznych, metodę podającą oraz metodę międzykulturowego portfolio.

Kategoria tematyczna: rodzina w Polsce (członkowie rodziny, relacje i więzi rodzinne); polskie obyczaje związane z obchodami urodzin.

Cele zajęć

1. Rozwijanie sprawności mówienia: prezentowanie rodziny.
2. Rozwijanie sprawności czytania ze zrozumieniem.
3. Kształcenie umiejętności prawidłowej odmiany czasownika „urodzić się”.
4. Utrwalanie słownictwa z zakresu: wiek, rodzina i stosunki osobiste.
5. Doskonalenie umiejętności komunikacyjnych: pytanie i uzyskiwanie informacji na temat rodziny.
6. Nabywanie wiedzy na temat tradycji i zwyczajów związanych z rodzinnym świętowaniem urodzin w Polsce i krajach pochodzenia uczestników zajęć.

Materiały

1. Załącznik 1. Zadania językowe.

Wskazówki metodyczne

Do realizacji zajęć zaplanowano wykorzystanie następujących środków dydaktycznych: kalendarz ścienny, zdjęcia w wersji elektronicznej lub tradycyjnej przedstawiające różne formy obchodzenia urodzin w Polsce, nagranie piosenki „Sto lat! Sto lat!”, kolorowe markery, brystol.

Proponowany przebieg zajęć

Wprowadzenie do zajęć

1. Poproś uczestników zajęć, aby uzupełnili zdanie: „Mam... lat”. Następnie zaproponuj zabawę: „Kto ma kiedy urodziny?”. Zawieś w widocznym miejscu kalendarz ścienny. Każdy uczeń wskazuje w kalendarzu datę swoich urodzin i kończy zdanie: „Urodziłem się...”. Wcześniej możesz podać swoją datę urodzenia i wskazać ją w kalendarzu, np. „Urodziłam/urodziłem się 15 stycznia 2003 roku”. Możesz zapytać także o daty urodzenia innych członków rodziny uczniów, np.: „Moja siostra urodziła się... Mój brat urodził się....”
2. Zaproponuj uczniom, aby podali swoje skojarzenia związane ze słowem „urodziny”. Zapisz to słowo na tablicy i notuj skojarzenia uczniów. Na końcu wyjaśnij, że urodziny to dzień, w którym się urodziliśmy, każdego roku ten dzień obchodzony jest uroczystie przez najbliższych solenizanta, przyjęcia urodzinowe mogą przybierać różnorodne formy.

Zajęcia właściwe

1. Wyjaśnij uczestnikom zajęć, że w Polsce urządza się przyjęcia/spotkania, na które zaprasza się rodzinę, przyjaciół, kolegów. Możesz pokazać dzieciom zdjęcia z urodzinowych przyjęć, zorganizowanych w domu, w szkole,

w dziecięcym klubie. Gdy zaobserwujesz zaangażowanie uczniów w realizowane na zajęciach działania, możecie wspólnie odsłuchać i nauczyć się śpiewać: „Sto lat! Sto lat! Niech żyje, żyje nam! Sto lat! Sto lat! Niech żyje, żyje nam! Niech żyje nam!”. (Pamiętaj, aby w razie potrzeby stworzyć możliwość wypowiedzenia się osobom przynależącym do grup, w których zazwyczaj nie obchodzi się urodzin (np. tradycyjnie wychowywani uczniowie narodowości czeczeńskiej, wyznający islam).

2. Zapytaj uczniów, czy obchodzą swoje urodziny, jeżeli tak, to w jaki sposób, czy świętowanie urodzin jest popularne w ich kraju pochodzenia? Poinformuj uczestników zajęć, że niektórych kulturach nie obchodzi się urodzin. Wyjaśnij ten wątek, podając przykłady.
3. Następnie zaproś uczniów na urodziny Marysi (Załącznik 1). Na początku powtórzcie nazwy stopni pokrewieństwa. Potem poproś uczniów, aby czytali po jednym zdaniu tekstu, a następnie przypisali imiona i stopnie pokrewieństwa do poszczególnych postaci na rysunku. Porozmawiaj z nimi na temat definicji rodziny, które funkcjonują w różnych krajach, kulturach. Wyjaśnij, że w wielu miejscach na świecie za rodzinę uznaje się kilkadziesiąt, a nawet kilkaset osób. Polacy za rodzinę uważają zazwyczaj osoby o relatywnie bliskim stopniu pokrewieństwa (rodzeństwo, rodzice, dziadkowie itp.).

Zakończenie

1. Zajęcia zakończ zabawą ruchową „Dom”. Poproś uczestników zajęć, aby usiedli w kręgu. Podziel ich na 4 grupy. Każdej grupie przypisz inną nazwę członka rodziny, np. mama, tata, syn, córka. Zadaniem wywołanej grupy osób jest zamiana swojego miejsca siedzenia na inne. Na hasło „dom” wszystkie dzieci zamieniają się miejscami.
2. Zaproponuj uczestnikom zajęć wykonanie zadania **międzykulturowego portfolio**. Poproś uczniów o narysowanie wymarzonych urodzin bądź obchodów wybranego przez nich święta, w którym uczestniczy rodzina. Powiedz, żeby podpisali wszystkie osoby uczestniczące w uroczystości.

3. Poproś uczniów o dokonanie samooceny. Zapytaj: „*Jak oceniasz wiedzę i umiejętności nabyte podczas dzisiejszych zajęć?*”. Zaproponuj, aby dokonali samooceny za pomocą karty samooceny częściowej, która znajduje się w międzykulturowym portfolio.

Wskazówki metodyczne

Przykładowy arkusz samooceny częściowej, który może zostać zastosowany w toku zajęć międzykulturowych z języka polskiego jako obcego z wykorzystaniem metody międzykulturowego portfolio znajduje się w studium interwencji oraz w książce: Młynarczuk-Sokołowska, A., Szostak-Król, K. (2016). *Zrozumieć Innego. Międzykulturowa kompetencja komunikacyjna w procesie uczenia się języka polskiego jako obcego*. Białystok: Fundacja Dialog.

Załącznik 1. Zadania językowe

Zadanie 1. Przeczytaj nazwy stopni pokrewieństwa.

Rodzina

mąż + żona = małżeństwo

brat + siostra = rodzeństwo

syn + córka = dzieci

dziadek

babcia

ciocia

wujek

Zadanie 2. Uzupełnij zdania imionami członków twojej rodziny.

Moja rodzina składa się z osób.

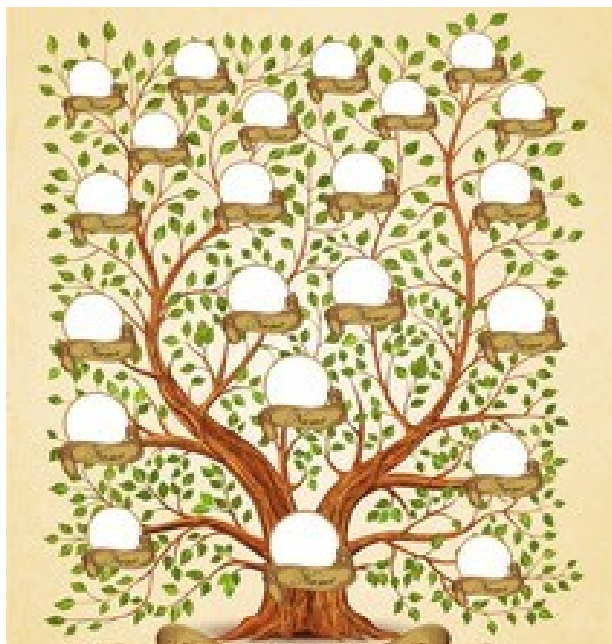
Moja mama ma na imię

Mój tata ma na imię

Moja siostra ma na imię.....

Mój brat ma na imię.....

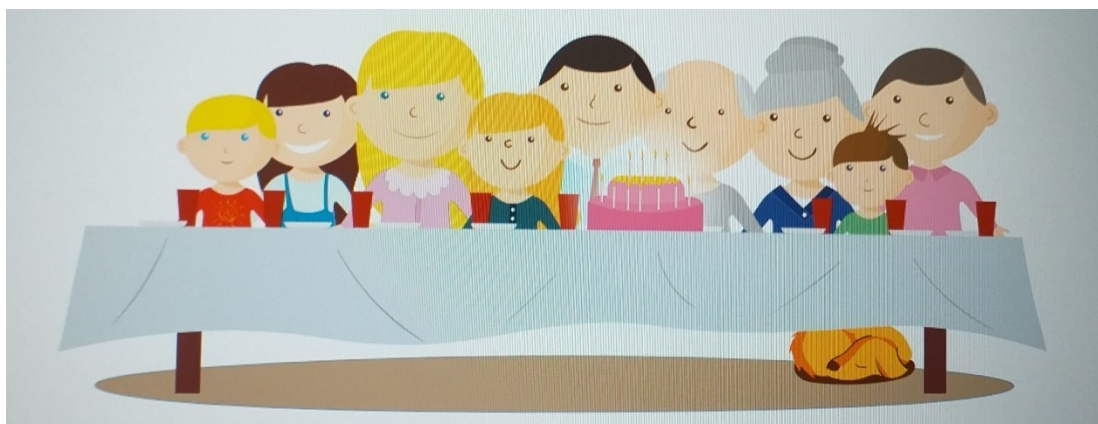
Uzupełnij drzewo genealogiczne swojej rodziny.

Ilustracja 1. Przykładowy szablon drzewa genealogicznego do wykorzystania na lekcji.

Źródło: Shutterstock

Przeczytaj zamieszczony pod rysunkiem tekst. Następnie odszukaj na rysunku wymienione w tekście osoby i dopisz ich imiona i stopnie pokrewieństwa.

Ilustracja 2. Wielopokoleniowa rodzina.

Źródło: Michał Bużyński. W: A. Młynarczuk-Sokołowska, K. Szostak-Król (2016). *Zrozumieć Innego...*, s. 67.

Dziś są urodziny Marysi. Marysia kończy 11 lat. Mama Zofia i tata Stanisław zorganizowali jej przyjęcie urodzinowe. Siedzą obok córki: mama po prawej stronie, tata po lewej stronie. Obok mamy siedzi starsza siostra Marysi, która ma na imię Basia. Tuż obok niej siedzi młodsza siostra Marysi – Gosia. Na urodziny przyszli też dziadek Franciszek i babcia Irena. Usiedli oni obok taty Marysi. Na urodziny nie przyszła ciocia Marta, ale jest wujek Jurek ze swoim synkiem Kubą. Marysia posadziła ich obok babci Ireny. Pod stołem usiadł pies Marysi – Łatek. To będą bardzo wesołe urodziny.

Odpowiedz na pytania związane z tekstem:

a) Kto przyszedł na urodziny Marysi?

.....

b) Jak ma na imię dziadek Marysi?

.....

c) Jak ma na imię syn wujka Jurka?

.....

d) Z jakich osób składa się najbliższa rodzina Marysi?

.....

e) Z jakich osób składa się dalsza rodzina Marysi?

.....

Uzupełnij zdania pasującymi wyrazami: rodzice, dzieci, siostra, ciocia, syn, dziadek, babcia.

- a) Pan Stanisław i pani Zofia to Marysi.
- b) Marysia, Basia i Gosia to pana Stanisława i pani Zofii.
- c) Marysi ma na imię Marta.
- d) Marysia ma dwie
- e) wujka Jurka nazywa się Kuba.
- f) Marysia ma, który ma na imię Franciszek.
- g) Pani Irena to Marysi, Basi i Gosi.